

РЕШЕНИЕ

№ 73

гр. Русе, 07.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – РУСЕ, ВТОРИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и девети ноември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Аглика Гавраилова

Членове: Н. Чокоева
Антоанета Атанасова

при участието на секретаря И.ка Венкова
като разгледа докладваното от Аглика Гавраилова Въззивно гражданско дело № 20214500500340 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид:

Производството е по чл.258 и сл. от ГПК.

Л. А. Б., от с.П., обл.Русе, е обжалвал решение №260285 от 20.03.2021г. по гр.д.№4934/20г. на Русенския районен съд, с което е допусната делба на съсобствения между страните по делото недвижим имот. Наведени са оплаквания за неправилно прилагане на материалния и на процесуалния закон, което е довело до необосновани правни изводи. Жалбоподателят моли въззивният съд да отмени решението и след като извърши „прецизна преценка“ на всички събрани по делото доказателства, да отмени решението и да постанови друго, с което да приеме, че Л. Б. е единствен собственик на имота и да отхвърли иска за делба.

В писмен отговор, в срока по чл.263 ГПК, въззиваемият Й. А. Б., от с.П., обл.Русе, изразява становище, че жалбата е неоснователна.

След подаване на отговора Й. Б. е починал и като страна е конституирана Н. В. Д., от гр.Русе, негов правопреемник по силата на универсално завещание, която поддържа отговора.

Въззивният съд, след като прецени оплакванията по жалбата и провери събраните по делото доказателства, приема за установено следното :

Жалбата е подадена от надлежна страна по спора, в законоустановения срок и е процесуално допустима.

Производството пред първоинстанционния съд е образувано по искова молба от Й. А. Б. срещу Л. А. Б., с която е предявен иск за делба на следния недвижим имот, находящ се в с.П., община И.о, обл.Русе : дворно място с площ 1280кв.м, представляващо парцел XIII – 198 в кв.38 по регулационния план на селото, заедно с построените в това дворно място полумасивна жилищна сграда, лятна кухня, стопански постройки и подобрения. С обжалваното решение първоинстанционният съд е приел за неоснователно възражението на ответника, че е придобил имота по давност и е станал едноличен собственик на същия и е допуснал делбата при равни права на страните.

Както беше посочено по-горе, в хода на делото, след подаване на отговора по чл.263 от ГПК, на 1.06.2021г. въззиваемият Й. А. Б. е починал.От удостоверение за наследници № 3-3412 от 07.06.2021г. се установява, че Й. Б. е оставил за свой законен наследник Л. А. Б., брат.

Представено е саморъчно завещание от 27.02.2018г., с което Й. А. Б. е завещал на Н. В. Д. цялото си движимо и недвижимо имущество, пари, ценности и всичко, което се намери след неговата смърт, като по този начин я прави негов универсален наследник /вж.л.24 – „...като по този начин я правя мои универсален наследник.Това е моята последна воля, която желая да бъде изпълнена“.

В съдебното заседание, в което е представено завещанието, процесуалният представител на жалбоподателя Л. Б., е оспорил същото, като е конкретизирал, че оспорва автентичността, твърди, че завещателят не е разбирал свойството и значението на извършеното към момента на извършване на акта на завещанието, както и евентуално, че завещанието е нищожно, поради нарушение на процесуални правила по изготвянето му. Предвид своевременното и мотивирано оспорване на завещанието, съдът първо следва да се произнесе по действителността на същото.

От почеркова експертиза вх.№5845/10.09.2021г., приета в съдебно заседание на 1.10.2021г. се установява, че подписът за завещател и

ръкописният текст в саморъчно завещание от 27.02.2018г. със завещател Й. А. Б. са изпълнени от Й. А. Б., ЕГН*****.Съдът кредитира констатациите на вещото лице, тъй като експертът е направил анализ на сравнителните образци от подписа на Й. А. Б. отразени в пенсионната преписка от НОИ гр. Русе, които са с голяма вариантност на изпълнението. В някои от образците се запазват отделни съвпадащи елементи с идентификационна стойност. В други не се наблюдават признаци на съвпадения помежду им. Установено е, че при изписването на трите имена в документите от пенсионната преписка няма вариантност на почерка. Същият-почерка запазва своята индивидуалност и устойчивост и съвпадение на признаците на елементите с идентификационна стойност. По делото е назначена повторна експертиза, която е изследвала по-голям обем сравнителен материал, приета в съдебно заседание на 10.12.2021г. Заключение и на това вещо лице е категорично, че подписът за завещател и ръкописният текст в саморъчно завещание от 27.02.2018г. със завещател Й. А. Б. са изпълнени от Й. А. Б., ЕГН*****. В констативно-съобразителната част експертът посочва, че почеркът, с който е изпълнен ръкописният текст в саморъчно завещание от 27.02.2018г. се характеризира с около средната степен на обработеност – изпълнен с признаци на бавен темп и нарушена координация на движенията, прост по строеж, със среден и едър размер, с преобладаващ десен наклон, с преобладаващо разделно изписване на буквените знаци. Почеркът на лицето Й. Б. се характеризира със средна степен на обработеност, изпълнен с признаци на бавен темп и нарушена координация на движенията, прост по строеж, с едър размер, с десен наклон, с разделно изписване на буквените знаци. При извършеното сравнително изследване на подписа в завещанието със саморъчните подписи на лицето Й. А. Б. – в заявление за издаване на документи за самоличност, в пълномощно по пенсионната преписка, са установени съвпадения в предимно усложнения вариант подписи.

Разпитаните по делото свидетели В. Р. и Г. Л. Б. /първи братовчед на Л. Б. и Й. Б./ установяват, че на 09.03.2018г. ходили да си вземат пенсиите и после седнали на едно барче близо до Корабния техникум. Твърдят, че се застояли там, защото знаели, че Й. често ходи там и искали да го видят. В един момент и той отишъл там, с един мъж и госпожа, която настанила Й. на стол на външните маси. Според свидетелите, тази госпожа е Н. Д.-познават я по физиономия. И св.Р., и св.Г. Б. отишли при Й. Б., представили се, но той не

реагирал – гледал безизразно, все едно „отровен от гъби“. Свидетелката Р. изнася данни, че Й. страдал от диабет, имал много проблеми и трудно се придвижвал, защото имал „рязани пръсти на краката“. През годините се е случвало нейният съпруг и Й. Б. да са настанени на лечение в едно и също отделение в болница – в Очно отделение, в Рехабилитация. Свидетелката уточнява още, че в края на 2018г. Й. се обаждал на братовчед си /Г. Б./, казвал само „Бате“ и започвал да охка. Случайно разбрали, че Й. е починал.

Свидетелят Д.Д. също е първи братовчед на Й. и Л. Б. и-на брат и сестра деца. Заявява, че двамата с Й. били много близки. Според този свидетел, година-две преди 2018г. Й. много тежко пострадал от диабет, даже ослепял и съпругата му И.ка го водела навсякъде. Не е имал друго тежко заболяване, освен диабета. На свидетеля е известно, че Й. имал диагноза „рецидивиращи инсулти“, но въпреки това „пийвал уиски до последно“. През 2017 или 2018г., след смъртта на И.ка, Й. Б. споделил със свидетеля, че някой е откраднал нотариалния акт за апартамента в блока на „Трансстрой“. Свидетелят твърди, че пред него Н. Д. казала на Й., че не е откраднала нотариалния акт, а само го е скрила, и попитала „какво искаш... аз да те гледам и нищо да не взема“.

Свидетелката Т. Д. е била приятелка с Й. Б. и неговата съпруга-В., познава Н. Д. от 30 години. Не познава Л. Б., от разговори с Й. е разбрала, че той има брат, когото наричал Л.Б. и нямали деца и Н. живеела при тях, в къщата им в С.к., а през 2016г. заживяли в гр. Русе, в апартамент в жилищен блок по ул. „М.Л.“. И Н. била с тях в апартамента. Тримата били като семейство. Свидетелката си спомня, че през 2018г. Й. получил инсулт и през м. февруари съпругата му го гледала в болницата. Там тя се разболяла от двустранна пневмония; влошила се и на 5-ти февруари починала. За погребението се погрижила Н.. Свидетелката посещавала семейството 1-2 пъти месечно, а преди това, преди да се влоши зрението на Й., често излизали „на барче“. В края на м. февруари 2018г. Й. Б. споделил с Д., че искал да направи завещание на Н., а тя да се грижи за него, защото той нямал на кого друг да разчита. Искал съвет към кой адвокат да се обърне и да направи завещание на Н.. Свидетелката го посъветвала да се обърне към адв. Г. ПЕ., която да му обясни какво да направи. Според Д., Й. Б. много тежко изживял загубата на съпругата си. Искал да има на кого да се уповава. Свидетелката е категорична, че с Й. разговаряли на най-различни теми, той бил

комуникативен, напълно нормално му вървяла мисълта, не проявявал никакви странности или отклонения. Не говорел с братска обич за брат си, бил разочарован от него. Споделял, че има желание да му заплатят неговата част от наследствената къща в с.П., защото „за памперси и за лекарства отивали много пари“.

Свидетелят П. Б. познавал Й. Б., познава и Н. Д., живеел на една и съща етажна площадка с Й.. В апартамента на Й. живеели и И.ка-съпругата му, както и Н.. Тя се грижела много за И.ка и Й. – за покупки, за лекарства, осигурявала транспорт; организирила погребението на И.ка. През цялото време свидетелят си мислел, че Н. Д. е тяхна родН. и наследник.

си мислех, че Н. е някаква близка родН. на Д. и И.ка и техен наследник „....защото тя се грижеше непрекъснато за тях...“. Свидетелят и Й. често се срещали и разговаряли. До края на 2020г. Й. Б. самостоятелно слизал до пейката пред жилищния блок.

В началото на 2021 г. Н. Д. започнала да търси свидетеля, за да й помага при обслужването на Й. – за къпането, за вдигане. Преди всичко го е търсила, за да го вдигнат от леглото, за да го изправим да го преоблекат, да го сложат на санитарен стол и да го придвижат до банята. Свидетелят помагал и при преобличането на Й., при смяна на чаршафи. На този свидетел не е известно някой друг, освен Н. Д., да е осигурявал ежедневните грижи за Б. – той разчитал на нея за готвене, чистене, пране.

Свидетелката Ц.К. също познава Й. Б. и Н. Д. Заявява, че е чувала, че Й. има брат, но него не го познава. Свидетелката уточнява, че познава Н. от 30 години. Й. и И.ка живеели на семейни начала в къщата на И.ка в кв. „С.к.“. И.ка и Н. били много близки приятелки. Й. е бил шофьор международни превози. Свидетелката има непосредствени впечатления за това, че тримата „правели апартамента в гр. Русе“ – знае със сигурност, че Й. пътувал, а И.ка Н. наемали майстори, боядисвали, въобще вършели всички неща по ремонта. След 2012г. Казанова се преместила да живее в гр. Ветово, но продължавала да ходи всяка седмица в кв. С.к., при роднини, с Н. често се чували по телефона. В началото на 2018г. Н. Д. потърсила съпругът на свидетелката, който по професия е медицински фелдшер, и споделила, че И.ка е много болна.

След смъртта на И.ка, Н. живеела в апартамента в гр. Русе. Свидетелката твърди, че тя и съпругът ѝ многократно са ходили на гости в този апартамент. Според Казанова Й. Б. бил много добър човек, с тънко чувство за хумор. И когато живеел в гр. Русе, Н. Д. го водела в едно барче в кв. С.к.-там били приятелите му. След смъртта на жена му И.ка, Й. станал много тъжен, потиснат, но не можело да се каже, че е бил неадекватен. Свидетелката си спомня, че през 2020г., заедно със съпруга си е ходила при Н. и Й., но през 2021г. Й. се залежал. Тогава съпругът на свидетелката всяка седмица посещавал Й., защото той имал проблеми със сърдечния ритъм, с кръвното налягане, започнал да става „един такъв вял“. На свидетелката е известно, че Н. Д. изцяло обгрижвала Й. – хранела го с лъжица, сменяла памперси, с помощта на съседи осигурявала личната му хигиена, викала лекари. На погребението на Б. Н. Д. казала „Аз нямам вече друг близък човек“.

В посмъртната съдебно-психиатрична експертиза, изготвена от д-р Т., са констатирани някои драстични противоречия и непълноти – например, че КТ /компютърна томография/ на главен мозък при пациента Й. Б. била направена на 28.04.2018г.-два месеца ПРЕДИ написване на завещанието, а това всъщност е два месеца след написване на завещанието; не са съобразени всички медицински документи, не са анализирани всички гласни доказателства. По тези съображения по делото е назначена и приета Комплексна посмъртна съдебна психиатрично-неврологична експертиза, от която се установява, че към 27.02.2018г. Й. Б. страда от захарен диабет тип 2, като от 2011г. е на инсулиново лечение. През 2012г., видно от епикриза, издадена на 18.12.2012г. от Второ терапевтично отделение – МБАЛ-Русе, са били налице аднни за диабетни усложнения – диабетна ретинопатия и даебитна полиневропатия. Придружаващи заболявания – затлъстяване и недобре контролирана артериална хипертония. На 04.07.2014г. Б. получава първият документиран мозъчен инсулт. През 2015г. е приет във Второ вътрешно отделение по повод влошен контрол на диабета – диабетно стъпало, ампутация на 2-3 пръста на дясното ходила. През 2016г. Й. Б. е приет в МБАЛ-Русе по повод на рецидив – идхемичен мозъчен инсулт с леко засягане на левите крайници. На скенер на главен мозък са описани множество лакунарни постинфарктни кисти в областта на базалните ядра. Последната епикриза от неврологично отделение от м.май 2018г. – три месеца след като е

написано завещанието. Тогава компютърната томография на главен мозък е с по подробно описание на една по богата находка – корова и мозъчна атрофия, констатирано е недобро кръвоснабдяване на мозъка.

Според вещите лица в настоящия случай е необходимо невропсихологично тестване на пациента – батерии от тестове, които могат да подпомогнат дефинирането и степента на когнитивния спад : памет, способност за преценка и заучаване на нова информация, както и на екзекутивните способности – планиране и реализация на прости до сложни ежедневни дейности, вземане на адекватни решения, но такова тестване липсва. В заключението е посочено, че към 27.02.2018г. Й. Б. е бил в трайно влошено психично състояние в резултат на увреда на мозъчните структури - настъпила е смесена корова и подкорова съдова деменция. Посочено е, че към този период Б. е бил в с нарушени способности да действа разумно. В съдебно заседание вещите лица – д-р Б. И., психиатър и д-р И. Л., невролог, разясняват, уточняват и конкретизират отговорите на въпросите относно способността на завещателя да разбира значението на постъпките си към 27.02.2018г. каквото обаче липсва. На първо място подчертават, че е трудно да се направи преценка за степента на увредата на мозъчните структури и по-точно - на увредата на интелектуалната дейност на Й. Б.. И в съдебно заседание д-р Л. поддържа становището, че най-точна представа за състоянието на Б. може да даде нервно-психологичното изследване, каквото на този пациент не е било направено. Вещите лица уточняват, че в случая изказват хипотези, като коментират морфологичните промени в мозъка на базата на скенера.

Вещо лице д-р И. също заявява, че по отношение на мотивите да бъде направено завещание, както и по отношение на психичното състояние на завещателя, при изготвяне на експертизата, говорят с хипотези. Не могат да дадат точни и прецизни заключения за неговото състояние. Счита, че уврежданията на мозъчните структури, със сигурност са повлияли на неговото състояние и способността му да взема решение, но не може да се прецени до каква степен. Няма данни по медицинската документация за липса на адекватност и за липса на волеви момент на починалия Й. Б.. В устните обяснения д-р И. разяснява, че е имал пациенти, които при разговор са адекватни и изглеждат добре, но при задълбочен преглед се констатира „напреднало дементно състояние“. Разяснява още, че има моменти, в които

хората изглеждат по-адекватни и има моменти, когато те не са в адекватен контакт с околния свят. Заявява, че от данните от експертизата не може категорично да се каже, че към 27.02.2018г. починалият Й. не е бил адекватен.

Вещо лице д-р Л. уточнява, че по принцип съдовата деменция засяга на човека когнитивните способности, но това е по принцип. Подкорната деменция води точно до нарушение на подтиците и на настроението, и вземането на решение. Състоянието на съдовете може един ден да е добре, друг може да не е – „... има добри и лоши дни. Това не е като алцхаймеровата деменция, тя се развива бавно, с леки влошавания, докато при съдовата деменция - влошават се, подобряват се...“.

Предвид събраните по делото писмени и гласни доказателства, и приетите почеркови и съдебно-неврологична-психиатрична експертиза, съдът намира, че възраженията на жалбоподателя за недействителност на саморъчното завещание, са недоказани. Саморъчното завещание представлява частен диспозитивен документ и се ползва с предвидената в [чл. 180 ГПК](#) формална доказателствена сила, която се основава на неговата автентичност. Саморъчното завещание е строго формален акт, законовите изисквания за неговата форма и съдържание са императивни и спазването им от страна на завещателя е преценено от законодателя като достатъчна гаранция за съобразяване на изразената от него воля. От заключенията по съдебните графалогични експертизи по категоричен начин е установено, че и текстът, и подписът за завещател в представеното саморъчно завещание, са изпълнени от Й. А. Б., ЕГН*****, съгласно изискванията на чл.25 от ЗН - Саморъчното завещание трябва да бъде изцяло написано ръкописно от самия завещател, да съдържа означение на датата, когато е съставено, и да е подписано от него. Подписът трябва да бъде поставен след завещателните разпореждания.

От показанията на св.Т. Д. безпротиворечиво се установява, че Б. е искал да се консултира с адвокат, във връзка с решението си да направи завещание на Н. Д. и се е интересувал към кой адвокат да се обърне. От показанията на св.Г. ПЕ., разпитана в първоинстанционното производство, се установява, че приживе Й. Б. се е консултирал с нея в качеството ѝ на адвокат по различни въпроси, свързани с охраняване на неговите имуществени интереси. Установено е, че той не е търсил съвет за това от никакви приятели

и познати, а е търсел професионален съвет, какъвто е получил /в самото завещание има типични правни термини „универсален наследник“/. В разговори Б. е обяснявал и защо иска да му бъде „наплатен дела за наследствената къща в с.П.“ –преценил е, че така ще осигури средства за памперси и лекарства, за които „отивали много пари“.Съдебно-психиатричната неврологична експертиза извежда хипотези за неговото състояние към 27.02.2018г., като в съдебно заседание в.л.д-р Л. разяснява, че в случая при завещателя е констатирана съдова деменция, която се характеризира с промяна на състоянието на болния – с подобрения и с влошаване. Вещите лица изразяват становище, че без невропсихологично тестване на пациента, не може да се определи степента на когнитивния спад, а такова тестване на Б. не е било направено. Във връзка с изложените в експертизата данни следва да се посочи, че в съдебната практика се приема, че нарушаването на способността на едно лице да разбира свойството и значението на постъпките си, да ги ръководи и да се грижи за интересите си пълноценно, обуславящо частичната му недееспособност към момента на изготвяне на завещанието, не означава неспособност да действа разумно, а следователно и да завещава - Р № 1326 от 30.12.2008 г. на ВКС по гр. д. № 5604/2007 г., II г. о., ГК.По изложените съображения съдът намира, че доводите за това, че завещанието е унищожавемо, тъй като завещателят не е бил способен да завещава /чл.43,ал.1 от ЗН/ са недоказани.

С исковата молба е представен нотариален акт за собственост на недвижим имот, придобит по давностно владение и наследство –нотариален акт от 24.04.2001г. на нотариус А.М., рег.№*** на НК, с вх.рег. №4506/24.04.2001г. по описа на СлВп , с който Й. А. Б. и Л. А. Б. са признати за собственици на процесния недвижим имот – дворно място от 1280кв.м, представляващо парцел XIII-198 в кв.38 по плана на с.П..От показанията на свидетелите, разпитани в първоинстанционното производство, се установява, че в продължение на години Л. Б. е владял процесния недвижим имот и е полагал грижи за него, извършил е и подобрения, но не е демонстрирал по недвусмислен начин, че отрича правата на брат си Й. Б..Ето защо правилно съдът е приел, че възразението на Л. Б., че е придобил целия имот по давностно владение и е едноличен собственик на имота, е несъстоятелно. Решението, с което е допусната делба на недвижимия имот е правилно, и следва да бъде потвърдено.

Мотивиран така и на основание чл.271, ал.1, пр.1 от ГПК окръжният
съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №260285 от 20.03.2021г. постановено по
гр.д.№ 4934/20г. на Русенския районен съд.

Решението може да се обжалва пред ВКС на РБ в едномесечен срок
от съобщаването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____